

COVID-19 käitumisjuhend muuseumidele ja näituseasutustele

Juhend lähtub Vabariigi Valitsuse 23.08.2021 korraldusest nr 305 „[COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud](#)“. Vt tervikteksti 15.11.2021 seisuga [siit](#).

Vabariigi Valitsuse korralduste terviktekstid on kättesaadavad Riigi Teatajast ja internetileheküljelt www.kriis.ee.

Avalike ürituste korraldamise juhend on kättesaadav [siit](#).

Koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu. Viirust on peamiselt võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või ka saastunud pindade ja käte kaudu. Haigus võib kulgeda iseloomulike sümptomitega või ilma haigustunnusteta. Viirus levib kiiremini siseruumides ning suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ja haiglaravi vajaduseks on riskirühmadel (sh vanemaealistel).

Kohustuslikud miinimumnõuded:

KÜLASTAJAD:

Vanusegruppide järgi:

- **Alla 12 aasta ja 3 kuu vanused** saavad tegevustes osaleda ilma testimiseta ja COVID-19 tõendita.
- **12 aasta ja 3 kuu vanused kuni 17-aastased** (kaasa arvatud) peavad esitama COVID-19 tõendi vaksineerituse või haiguse läbipõdemise kohta või tõendi tervishoiuteenuse osutaja tehtud PCR-testi (tehtud kuni 72 h varem) või antigeeni testi (tehtud kuni 48 h varem) negatiivse tulemuse kohta. Koolis, kodus või kohapeal testimine seda ei asenda, **kui tegemist ei ole kooli organiseeritud õppekäiguga.**
- **18-aastased ja vanemad** peavad esitama COVID-19 tõendi vaksineerituse või haiguse läbipõdemise kohta, **kui tegemist ei ole kooli organiseeritud õppekäiguga.**

NB! Eeldusel, et isikul puuduvad haigussümptomid ning talle ei ole kehtestatud liikumisvabaduse piirangut, saavad **alla 19-aastased üldhariduskooli ja kutseõppeasutuses õpilased** ilma COVID-19 tõendita ja testimiseta osaleda huviringides ning tulla koos klassiga või rühmaga muuseumisse ja näituseasutusse õppekäigule (st muuseumitundi, ekskursioonile vms). Tingimus on, et osalevad ainult sama klassi või rühma õpilased. **Erandit kohaldatakse ka isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks.** Samuti kehtib erand koos klassiga õppekäigul olevale **õpetajale**, kui tema tööandja (st kool) on töötaja tööga seonduvaid riske hinnanud ja meetmeid maandanud.

Tervisetõendi kohta leiab rohkem infot [siit](#) ja [siit](#). Alates 1. novembrist kehtib tõend ainult koos isikut tõendava dokumendiga.

Alates 1. novembrist on kaitsemaski (seda ei asenda nt sall või visiir) kandmine kohustuslik alates 12. eluaastast kõigis avalikes siseruumides. Kas neis, kus on tervisetõendi kontrollimise kohustus.

Avalikud üritused ja tegevused peavad lõppema hiljemalt kell 23.00. Siseruumides kehtib hajutatuse nõue.

TÖÖTAJAD:

Töösuhetes jääb töö käimise nõuete aluseks jätkuvalt töökeskkonna riskianalüüs. See tähendab, et tööandja võib nõuda töötajalt vaksineerimist, kui riskianalüüsi järeldus on, et see on viiruse leviku tõkestamiseks ja konkreetsel ametikohal tööülesannete ohutuks täitmiseks vajalik ning kui riske ei saa muude meetmetega piisavalt maandada. Töötajate isikukaitsevahendite valik tuleb tööandjal teha töötaja riskirühma kuulumise ja töö eripära alusel.

NÕUDED KÜLASTAJATELE:	Kuni 14.11.2021	Alates 15.11.2021
Näituse tavakülastus siseruumides	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 6000 inimest külastuskoha (kogu hoone, mitte ühe ruumi) kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 1000 inimest külastuskoha (kogu hoone, mitte ühe ruumi) kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on

	<p>vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 12–17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi; - järgitakse hajutatuse nõuet. St võõraste inimestega, kellega iga päev ei lävita, tuleb hoida viiruseleviku seisukohast mõistlikku vahemaad. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik; - teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu; - teenuse osutaja tagab, et desinfitseerimisnõudeid täidetakse Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt; - kantakse kaitsemaski. Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend); - külastajad ei tohi asutuse siseruumides viibida ajavahemikus kell 23.00–06.00. 	<p>vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 12 a ja 3 k vanuste kuni 17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi, kui tegemist ei ole kooli organiseeritud õppekäiguga; - järgitakse hajutatuse nõuet. St võõraste inimestega, kellega iga päev ei lävita, tuleb hoida viiruseleviku seisukohast mõistlikku vahemaad. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik; - teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu; - teenuse osutaja tagab, et desinfitseerimisnõudeid täidetakse Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt; - kantakse kaitsemaski. Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend); - külastajad ei tohi asutuse siseruumides viibida ajavahemikus kell 23.00–06.00.
<p>Haridusprogrammid (muuseumitunnid, töötoad, ekskursioonid jms)</p>	<p>Samad reeglid, mis siseruumides näituste tavakülastuse puhul. Vt eelmist punkti.</p> <p>18-aastastele ja vanematele õpilastele ega õpetajatele ei ole erandit, kui nad tulevad õppekäigule koos klassiga. Neilt nõutakse samuti kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendavat COVID-tervisepassi või -tõendit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eeldusel, et isikul puuduvad haigusnähtumid ning talle ei ole kehtestatud liikumisvabaduse piirangut, saavad alla 19-aastased üldhariduskooli ja kutseõppeasutuses õpilased ilma COVID-19 tõendita ja testimiseta tulla koos klassiga või rühmaga muuseumisse ja näituseasutusse õppekäigule (st muuseumitundi, ekskursioonile vms). Erandit

		<p>kohaldatakse ka isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osaleda võivad ainult sama klassi või rühma õpilased. - Hajutamise, desinfitseerimise ja kaitsemaski kandmise nõuded on siseruumides samad, mis näituse tavakülastuse puhul (vt eelmist punkti). - Õpetaja, kes tuleb koos klassiga õppekäigule, ei pea esitama COVID tõendit, kui tema tööandja (st kool) on töötaja tööga seonduvaid riske hinnanud ja meetmeid maandanud. Juhul, kui muuseumil tekib kahtlus, kas koolil on riskid hinnatud, on muuseumil õigus seda kooli/õpetaja käest küsida ning paluda vajaduse korral ka vastavate dokumentide esitamist. Kui õpetaja/kool neid dokumente ei esita või nähtub, et riskid ei ole hinnatud, on muuseumil õigus õpetajat ilma COVID tõendita muuseumi ruumidesse mitte lasta. Vt ka allpool KKK rubriiki. - Kui samas haridustegevuses osalevad koos mitme klassi õpilased või vanemad kui 18-aastased, siis tuleb järgida reegleid, mis kehtivad näituse tavakülastuse puhul (vt eelmist punkti).
<p>Huvitegevus, huviharidus, täienduskoolitus ja täiendõpe</p> <p><i>NB! Muuseumide puhul mõeldakse huvitegevuse all regulaarselt koos käivaid ringe ja klubisid (st mitte ühekordseid ekskursioone ja muuseumitunde), kus koos juhendajaga tegeletakse mingi huvialaga ja mis pole õppekavaga seotud.</i></p>	<p>18-aastastele ja vanematele kehtivad samad reeglid, mis näituste tavakülastuse puhul. Siseruumide puhul vt üle-eelmist punkti, õue puhul järgmist punkti.</p> <p>Nõuded ei kehti puuetega isikute tegevusele, riigi sõjalise kaitse ja siseturvalisusega seotud tegevustele.</p> <p>ERAND: 12–18-aastane (kaasa arvatud), kes õpib üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses ning kellel puuduvad haiguse tunnused, võib osaleda ilma tõendita. Erandit kohaldatakse ka isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks.</p> <p>Muuseumide ja näituseasutuste puhul loetakse õpilaste huvitegevuse erandi alla ainult regulaarselt koos käivad ringid ja klubid (st mitte ühekordsed ekskursioonid ja muuseumitunnid), kus koos juhendajaga tegeletakse mingi huvialaga ja mis pole õppekavaga seotud.</p> <p>Muuseumitunnid, ekskursioonid ja muud ühekordsed hariduslikud tegevused selle erandi alla ei lähe. Nende puhul kehtivad üldised reeglid.</p>	<p>18-aastastele ja vanematele kehtivad samad reeglid, mis näituste tavakülastuse puhul. Siseruumide puhul vt üle-eelmist punkti, õue puhul järgmist punkti.</p> <p>Nõuded ei kehti puuetega isikute tegevusele, riigi sõjalise kaitse ja siseturvalisusega seotud tegevustele.</p> <p>ERAND: 12 a ja 3 k vanune kuni 18-aastane (kaasa arvatud), kes õpib üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses ning kellel puuduvad haiguse tunnused, võib osaleda ilma tõendita. Erandit kohaldatakse ka isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks.</p> <p>Muuseumide ja näituseasutuste puhul loetakse õpilaste huvitegevuse erandi alla ainult regulaarselt koos käivad ringid ja klubid (st mitte ühekordsed ekskursioonid ja muuseumitunnid), kus koos juhendajaga tegeletakse mingi huvialaga ja mis pole õppekavaga seotud.</p>

<p>Vabaõhumuuseumide ja muuseumide õuealade külastamine</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 12 000 inimest külastuskoha kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12–17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 2000 inimest külastuskoha kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12 a ja 3 k vanuste kuni 17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi, kui tegemist ei ole kooli organiseeritud õppekäiguga.
<p>Kontsert, etendus, konverents vm avalik üritus statsionaarsete istekohtadega siseruumides</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 6000 inimest külastuskoha (kogu hoone, mitte ühe ruumi) kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12–17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-test peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi; 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 1000 inimest külastuskoha (kogu hoone, mitte ühe ruumi) kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12 a ja 3 k vanuste kuni 17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-test peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet

	<ul style="list-style-type: none"> - avalikus siseruumis võivad isikud koos viibida ja liikuda hajutatult, välja arvatud istumisaladel. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik; - teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu; - teenuse osutaja tagab, et desinfitseerimisnõudeid täidetakse Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt; - kantakse kaitsemaski. Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend); - külastajad ei tohi asutuse siseruumides viibida ajavahemikus kell 23.00–06.00. 	<p>asendada ei tohi, kui tegemist ei ole kooli organiseeritud õppekäiguga;</p> <ul style="list-style-type: none"> - avalikus siseruumis võivad isikud koos viibida ja liikuda hajutatult, välja arvatud istumisaladel. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik; - teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu; - teenuse osutaja tagab, et desinfitseerimisnõudeid täidetakse Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt; - kantakse kaitsemaski. Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend); - külastajad ei tohi asutuse siseruumides viibida ajavahemikus kell 23.00–06.00.
<p>Kontsert, etendus, konverents vm avalik üritus <u>püstijala</u> või ilma statsionaarsete istekohtadeta siseruumides</p> <p>(nt näituse avamine, raamatuesitlus, loeng, seminar)</p>	<p>Samad reeglid, mis statsionaarsete istekohtadega ürituste puhul. Vt eelmist punkti.</p>	<p>Samad reeglid, mis statsionaarsete istekohtadega ürituste puhul. Vt eelmist punkti.</p>
<p>Avalik üritus õues</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 12 000 inimest külastuskoha kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on vaksineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaksineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaksineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12–17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuni 2000 inimest külastuskoha kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitõendi alusel isikud, kel on vaksineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaksineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaksineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12 a ja 3 k vanuste kuni 17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja

	<p>48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kui tegemist on välistingimustes toimuva avaliku üritusega, mis toimub piiramata territooriumil, siis osalejate arvule piirangut ei seata. Samuti ei ole siis nakkusohutuse kontrollimise kohustust. See kehtib näiteks selliste avalike ürituste korraldamise kohta, mis toimuvad ühes linna asumis või kogu asustusüksuses, kus inimesed on pidevas liikumises ning ei ole võimalik määratleda kindla koha ja osalejatega üritust või tegevust. 	<p>antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi, kui tegemist ei ole kooli organiseeritud õppekäiguga;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kui tegemist on välistingimustes toimuva avaliku üritusega, mis toimub piiramata territooriumil, siis osalejate arvule piirangut ei seata. Samuti ei ole siis nakkusohutuse kontrollimise kohustust. See kehtib näiteks selliste avalike ürituste korraldamise kohta, mis toimuvad ühes linna asumis või kogu asustusüksuses, kus inimesed on pidevas liikumises ning ei ole võimalik määratleda kindla koha ja osalejatega üritust või tegevust.
<p>Muuseumi või näituseasutuse kohvik ja restoran</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Siseruumides kuni 6000 ja välistingimustes kuni 12 000 inimest toitlustuskoha kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitöendi alusel isikud, kel on vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12–17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi; - avalikus siseruumis võivad isikud koos viibida ja liikuda hajutatult, v.a istumisaladel. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik; 	<ul style="list-style-type: none"> - Siseruumides kuni 1000 ja välistingimustes kuni 2000 inimest toitlustuskoha kohta ühel ajahetkel; - kõik külastajad (v.a alla 18-aastased ning arstitöendi alusel isikud, kel on vaktsineerimisele meditsiiniline vastunäidustus) esitavad kas COVID-19 haiguse vastu vaktsineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi. 18-aastaseid ja vanemaid külastajaid, kes ei ole COVID-19 haiguse vastu vaktsineeritud või seda läbi põdenud ning esitavad ainult negatiivse testitulemuse tõendi, ei ole lubatud vastu võtta; - 12 a ja 3 k vanuste kuni 17-aastaste (kaasa arvatud) külastajate puhul kehtib ka koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend. PCR-testi peab olema teinud mitte rohkem kui 72 tundi ja antigeen-RT testi mitte rohkem kui 48 tundi enne külastust tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi, kui tegemist ei ole kooli organiseeritud õppekäiguga; - avalikus siseruumis võivad isikud koos viibida ja liikuda hajutatult, v.a istumisaladel. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude

	<ul style="list-style-type: none"> - teenuse osutaja tagab siseruumides desinfitseerimisvahendite olemasolu; teenuse osutaja tagab, et siseruumides täidetakse desinfitseerimisnõudeid Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt; - tervisetõendi nõuet ei ole tellitud toidu kaasa ostmisel või kullerteenuse osutamisel, kuid sellisel juhul peavad kliendid või kullerid kandma sisetingimustes kaitsemaski; - kantakse kaitsemaski (v.a süües). Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend). 	<p>tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik;</p> <ul style="list-style-type: none"> - teenuse osutaja tagab siseruumides desinfitseerimisvahendite olemasolu; teenuse osutaja tagab, et siseruumides täidetakse desinfitseerimisnõudeid Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt; - tervisetõendi nõuet ei ole tellitud toidu kaasa ostmisel või kullerteenuse osutamisel, kuid sellisel juhul peavad kliendid või kullerid kandma sisetingimustes kaitsemaski; - kantakse kaitsemaski (v.a süües). Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend).
Muuseumi raamatukogu ja uurimissaal	Samad reeglid, mis siseruumides näituste tavakülastuse puhul. Vt esimest punkti.	Samad reeglid, mis siseruumides näituste tavakülastuse puhul. Vt esimest punkti.
Muuseumipood ja kunsti müügigalerii <i>Kunsti müügigaleriid loetakse kaubanduspinnaks ning neile kehtivad kauplustega sarnased reeglid.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kantakse kaitsemaski. Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend); - järgitakse hajutatuse nõuet. St võõraste inimestega, kellega iga päev ei lävita, tuleb hoida viiruseleviku seisukohast mõistlikku vahemaad. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik; - teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu; - teenuse osutaja tagab, et desinfitseerimisnõudeid täidetakse Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kantakse kaitsemaski. Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele lastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend); - järgitakse hajutatuse nõuet. St võõraste inimestega, kellega iga päev ei lävita, tuleb hoida viiruseleviku seisukohast mõistlikku vahemaad. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole võimalik mõistlikult tagada. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik; - teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu; - teenuse osutaja tagab, et desinfitseerimisnõudeid täidetakse Terviseameti <u>juhiste</u> kohaselt.

- Nakkuse leviku suurenemise ärahoidmiseks jääb endiselt kehtima nõue hoida turvalist distantsi ja tagada avalikes siseruumides inimeste hajutatuse. See on oluline, et vältida suurte inimhulkade koos ühes kohas viibimist, sest haigestumise kasvu Eestis mõjutavad viiruse leviku algfaasis just mitmed rahvarohked üritused ning nendel osalenud inimeste omavahelised kokkupuuted. Võimaliku viirusega nakatumise vältimiseks lähikontaktide kaudu on piisav, kui inimeste ja seltskondade vahel, kes iga päev ei lävi, hoitakse turvalist vahemaad. Endiselt jäävad kehtima erandid perekondade kohta või kui hajutatust ei ole võimalik mõistlikult tagada.
- Küllastajatele avatud ruumides tuleb sagedasti puudutavaid pindu iga 2–4 tunni järel märgpuhastada.
- Küllastajatele tuleb tagada võimalused käte desinfitseerimiseks (minimaalselt väljaspool tualetti ning välisukse juures) ja pesuks.
- Avalike hoonete puhul tuleb järgida ventileerimise ja tuulutamise nõudeid. Korralik ventilatsioon ja füüsilise distantsi hoidmine on tihedalt seotud. Kuna võimaliku nakkuskandja vahetus läheduses on suur viirusosakeste kontsentratsioon, siis suurem

õhuvahetus, kui inimesed on lähestikku, ei aita. Viiruse levikut saab takistada korraliku ventilatsiooniga, kui distants on suurem kui 1,5 meetrit. Vt [majandus- ja taristuministri 02.04.2020 määrust nr 8](#) ja [Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti juhendit](#). NB! Kui varem kehtis määrus ainult eriolukorra ajal, siis alates 29.11.2020 kehtib kogu aeg.

- Asutus võib kehtestada eelnimetatud nõuetest rangemaid nõudeid, kui see aitab viiruse leviku tõkestamisele kaasa.

Nõuete täpsustused ja täiendavad soovitused

Siseõhu ja vee kvaliteet:

- Hoones, kus puudub soojustagastusega sissepuhke- ja väljatõmbeventilatsioon või see ei toimi, peab ruume intensiivselt tuulutama. Näiteks 15 minuti jooksul, kui sisenetakse ruumi, kus on enne teised inimesed viibinud, või vähemalt üks kord tunnis. Võimaluse korral tuleb ruumidesse paigaldada CO₂ andurid. Kui CO₂ näit tõuseb üle 1000 ppm, on vaja ruumi tuulutada. Kui tuulutamise kaasnõu õhuniiskuse tõus ja temperatuuri langus ohustaks museaale ja kunstiteoseid, ei tohi neisse ruumidesse külastajaid lubada.
- Kui hoonel on toimiv ventilatsioonisüsteem, peab see hoone kasutamise ajal ning vähemalt kaks tundi enne ja pärast hoone kasutamist töötama maksimaalsel projekteeritud tootlikkusel.
- Hoonepõhise tagastusõhuga ventilatsioonisüsteemi peab täielikult ümber lülitama välisõhule, sulgedes selleks tagastusõhuklapid ja avades värskeõhuklapid.
- Sõltuvalt ruumi ventilatsiooni võimsusest tuleks kahe eri publikuga ürituse vahele jätta piisav aeg puhastustöödeks ja ruumi ventileerimiseks (hästi ventileeritud ruumis on CO₂ tase <1000 ppm).
- [Majandus- ja taristuministri määrusega](#) kehtestatud nõudeid ei kohaldata hoone kohta, mis ei ole kasutuses vähemalt 60% ulatuses. Näiteks vähenenud kasutusintensiivsusega hooned, kus vähemalt 60% töötajatest on kaugtööl, ja näitusesaalid, mille külastatavus on vähenenud vähemalt 60%. Vähenemise protsendi arvutamisel tuleb lähtuda kasutatavatele ruumidele tuleohutusnõuetega ettenähtud kasutajate arvu piirangust. Vajaduse korral tuleb konkreetsetes ruumides või hoonetes lubatud kasutajate arvu täpsustamiseks konsulteerida Päästeametiga. Nõuded ei kehti ka muuseumihoidlates, kus töötajad käivad harva ning viibivad järjest lühikest aega.
- Juhul, kui eriolukorra väljakuulutamise/tegevuse lõpetamise algusest alates ei ole hoonetes joogivett tarbitud või selle tarbimine on olulises matus vähenenud, peab enne joogivee kasutamist kasutamata torustikud korralikult läbi puhastama. Selleks tuleb täielikult avada kõik kasutuseta olnud kraanid ning lasta veel voolata seni, kuni see saavutab veevõrgu temperatuuri ega ei muutu enam.
- Hoonetes, kus on soojavee boilerid ja soojaveevarustussüsteemid pikalt kasutuseta seisnud, tuleks samuti kõik kasutuseta olnud kraanid avada ja loputada. Boilerites seisnud vesi on soovitatav välja lasta, vajaduse korral puhastada ning kuumutada värsket vett vähemalt 60 kraadini. Tööde tegemisel tuleb olla ettevaatlik, et ennast ega hoonetes viibijaid kuuma veega mitte põletada.
- Veendumaks, et veekvaliteet vastab nõuetele, on soovitatav teha ka mikrobioloogiliste näitajate analüüs. Kui selgub, et veekvaliteet nõuetele ei vasta, soovatakse pöörduda hoone omaniku, veekäitleja või muu pädeva asutuse poole, et teha torustike põhjalikum loputus ja desinfitseerimine. Seejärel teha vee mikrobioloogiline analüüs uuesti.

Pindade ja ruumide puhutus:

- Kõiki sagedasti puudutatavaid pindu külastajatele avatud ruumides (sh ukseingid (v.a vasest või suure vasesisaldusega pronksist lingid, millel viirus hävib kriitilise piirini juba kahe tunni jooksul); käsipuud, liftinupud, lülitid, toolide käetoed alt ja pealt, müügiletid, tualettruumide sisustus ja pinnad), tuleb iga 2–4 tunni järel märgpuhastada.
- Tavapärasest enam tähelepanu tuleb pöörata ka töötajate tööruumide puhastamisele:
  - mööblit ja radiaatoreid puhastada vähemalt kaks korda nädalas.
  - tualettruumi sisustus ja pinnad puhastada ja desinfitseerida iga päev.
- Desinfitseerimisvahendi (toimeained: 70% etanool, 75% 2-propanool, vesinikperoksiid, naatriumhüpoklorit) valik sõltub sellest, kus (kätel, pindadel vm) ja kuidas seda kasutada on vaja, milliste organismide tõrjeks ja kas see toode sobib soovitud eesmärgi saavutamiseks – selleks tuleb lugeda toote etiketti. Toote põhjal tuleb eri pindadele koostada puhastusgraafikud koos sagedusega.
- Puhta tulemuse saab ka tõhusalt majapidamises kasutatavaid puhastusvahendeid kasutades (kui desinfitseerivad vahendid pole suuremate ruumide ja pindade jaoks laialdaselt kättesaadavad ja nende kasutamine pole hädavajalik).
- Kõiki võimalikke viirusega saastunud jäätmeid (sh isikukaitsevahendeid) tuleb hoiustada teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käidelda 72 tunni möödudes tavajäätmetena.
- Terviseameti soovitused puhastamiseks ja desinfitseerimiseks ning lisainfo ja kontaktid hetkel Eestis desinfitseerimisvahendeid pakkuvatest ettevõtetest leiab [siit](#).

Üldine töökorraldus:

- Kõigil, kelle töö iseloom seda võimaldab, tuleb vajaduse korral lubada teha kaugtööd.

- Töökoht tuleb korraldada nii, et töötajad saaksid töötada hajutatult. Vähendada tuleb lähedasi sotsiaalseid kontakte töötajate ning töötajate ja küllastajate vahel.
- Võimaluse korral tuleb korraldada graafik nii, et küllastajaid teenindavate vahetuste koosseis (st töötajate lähikontaktsete hulk) oleks võimalikult muutumatu.
- Koosolekuid tuleb pidada sidevahendite kaudu. Kui see pole võimalik, siis peaksid osalejad:
  - hoidma üksteisest mõistlikku vahemaad, vältida kätlemist jm otsesest kontakti;
  - järgima head respiratoorset ja kätehügieeni.
  - Koosolek peaks kestma võimalikult lühidalt.
- Füüsilisel kandjal olevad tasuta infomaterjalid tuleb võimaluse korral asendada digitaalsetega.
- Kui asutusel on riidehoid (küllastajate üleriieete äraandmine on igati soovitatav), tuleb läbi mõelda selle kasutamise kord. Lubatud on nii teenindajaga kui ka iseteenindusega garderoob. Garderoobitöötaja peaks kasutama kaitsekindaid (lisaks COVID-19-le teistegi nakkushaiguste saamise vältimiseks) ning pesema ja desinfitseerima regulaarselt käsi.
- Võimaluse korral tuleb hoida ukсед avatuna, et vältida ukselinkide katsumist.
- Küllastajaid tuleb teavitada, et asutusel on õigus hoonesse mitte lubada ilmsete haigustunnustega inimesi.
- Küllastajate käitumist tuleb jooksvalt jälgida ning vajaduse korral teha muudatusi asutuse töökorralduses, et tagada maksimaalselt nii küllastajate kui töötajate ohutus.
- Kui muuseumil või näituseasutusel on kauplus või toidlustuskoht, tuleb nende puhul järgida eelkõige käesolevat juhust ning täiendavalt ka üldjuhiseid, mille leiab [siit](#).

Küllastajate ohutus:

- Küllastajatel tuleb paluda hoida distantsi, v.a ühte perekonda kuuluvad ja üheskoos muuseumisse või näituseasutusse saabuvad küllastajad. Vajaduse korral tuleb selle nõude täitmise jälgimiseks suurendada turvatöötajate või saaliteenindajate arvu. Liftide tuleb kasutada vaid kahekaupa või perekonniti.
- Väga suure küllastajate arvuga ja mitme näitusesaaliga asutus võib ohutuse tagamiseks valida, kas:
  - loendada sisenemisel inimesi ja katkestada sissepääs, kui 4 m² näitusesaali pinna kohta on rohkem kui üks küllastaja (vaba pinna arvestamisel tuleb arvestada ka eksponaatide tihedust); või
  - võtta kasutusele e-piletite eelmüügi süsteem, kus on märgitud küllastuseks lubatud ajavahemik.
- Kassade töö tuleb korraldada nii, et küllastajatel oleks järjekorras võimalik hoida distantsi ning vajaduse korral tulla kassapidajale lähemale ainult maksmise hetkeks. Distantsi hoidmiseks tuleb põrandal kasutada tähiseid või silte.
- Võimaluse korral tuleb kasutada võimalikult palju kontaktivabu maksemeetodeid (nt viipemakse, mobiilimakse, QR-koodiga mTasku makse, eelmüügist e-pilet).
- Makseterminal tuleb võimaluse korral paigutada kassapidajast võimalikult kaugemale.
- Küllastajatele tuleb tagada võimalused käte desinfitseerimiseks ja pesuks.
- Käte desinfitseerimisvahendid tuleb asetada küllastajate liikumisteedele nähtavasse kohta. Desinfitseerimisvahendid peaksid kindlasti olema sisse- ja väljapääsu ning (järskude) treppide juures, mille kasutamisel on käsipuust kinnihoidmine vältimatu.
- Desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde tuleb paigutada vastavad piltjuhised.
- Interaktiivsete eksponaatide puhul võib asutus valida, kas:
  - keelata muuseumis kõikide esemete katsumine (st välistada ajutiselt interaktiivsed eksponaadid); või
  - pakkuda interaktiivsete eksponaatide juures ühekordseid kindaid ja tagada nende ohutu käitlemine pärast kasutamist (nt paigaldada jalapedaaliga avatav kaanega prügikast; hoiustada kindaid teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käidelda 72 tunni möödudes tavajäätmetena). NB! Kinnaste pakkumisel tuleb lisaks järgida reeglit, et sagedasti puudutavaid pindu tuleb iga 2–4 tunni järel märgpuhastada. Asutus võib võimaluste ja eksponaadi pinna materjali põhjal ise otsustada, kas kasutada pindade puhastamiseks vett ja puhastusvahendeid (oluline on ka hilisem kuivatamine) või desinfitseerimisvahendeid (samuti märgpuhastus). Kinnaste alternatiivina võib puutetundlike ekraanide puhul müüa või anda küllastajale kassast isiklikuks kasutamiseks tasuta kaasa puutetundliku pulga, mis pärast tagastamist desinfitseeritakse; või
  - tagada, et küllastaja või personal puhastaks interaktiivseid eksponaate pärast iga kasutuskorda.
- Küllastajaid tuleb kõigist reeglitest teavitada eri kanalite kaudu: asutuse veebilehel ja sotsiaalmeedia kanalites, nii tekstina kui piktogrammidenäa asutuses kohapeal, sh välisustel.
- Võimaluse korral tuleb sisse lugeda kõlarite kaudu esitatav teavitus, et inimesed hoiaksid distantsi (sh järjekordades) ning vähendaksid võimaluse korral nii trepikäsipuude kui muuseumipoes ka kaupade, mida osta ei plaanita, asjatut katsumist.
- E-poe olemasolul tuleb soodustada selle kasutamist.

Töötajate ohutus:

- Jälgida tuleb töötajate tervist.
- Töötajate ja küllastajate vahel tuleb hoida distantsi.
- Töötajatele tuleb võimaldada regulaarset kätepesu vee ja seebiga vähemalt 20 sekundit vähemalt iga kahe tunni järel. Soovitatav on pakkuda käte kreemitamise võimalust.

- Kui kätepesu võimalik ei ole, tuleb käsi võimaluse korral desinfitseerida minimaalselt 70% etanoolipõhise käte antiseptikumiga. Nähtavalt määrdunud käsi tuleb kindlasti pesta.
- Töötajate isikukaitsevahendite valik tuleb teha töötaja vanuse, riskirühma kuulumise ja töö eripära alusel. Kaitsekinnaste kasutamise vajadus muuseumis ja näituseasutuses sõltub konkreetse töötaja töö iseloomust ja nakatumise riski analüüsist. Enamik töötajaid kaitsekinnaste pigem ei vaja, vaid nakatumist aitab ennetada ka käte regulaarne pesemine ja desinfitseerimine. Vt kaitsemaskide kohta allpool KKK rubriiki.
- Tuleb kontrollida, et töötajad oleksid kaitsevahendite korrektsest ja ohutust kasutamisest teadlikud:
  - [Isikukaitsevahendite paigaldamine](#)
  - [Isikukaitsevahendite eemaldamine](#)
  - [Koondinfo isikukaitsevahendite kohta](#)
- Kõiki võimalikke viirusega saastunud jäätmeid (sh isikukaitsevahendeid) tuleb hoiustada teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käidelda 72 tunni möödudes tavajäätmetena.
- Riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealiste, krooniliste haiguste ja immuunpuudulikkusega inimeste) kokkupuudet küllastajatega tuleb minimeerida.
- Kassatšekkide, piletite ja sularaha üleandmisel tuleb füüsilist kontakti vältida.
- Võimaluse korral tuleb kassa ette paigaldada pleksiklaas. NB! Seda tuleb regulaarselt puhastada.

Kui töötaja haigestub respiratoorsesse haigusesse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid):

1. Töövälisel ajal (mitte töökohal olles):

- Töötaja peab jääma koju ja võtma ühendust perearstiga, kes teeb otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe kohta.
- Kolleegid, kes pole töötajaga sümptomaatilisel perioodil kokku puutunud, võivad jätkata töölkäimist, kuid jälgima 10 päeva jooksul tähelepanelikult oma tervist. Sümptomite ilmnemisel tuleb jääda koju ja võtta ühendust perearstiga.
- Haigestunud töötaja võib tööle naasta 10 päeva möödudes tingimusel, et tal ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku. Lõpliku otsuse teeb perearst. Kui arst on töötaja haiguslehe lõpetanud, võib töötaja naasta tööle ning tööandjal ei ole õigust temalt täiendavat testi nõuda.

2. Tööajal (töökohal olles):

- Haigestunud töötaja peab kohe koju minema. Ta võib tööle naasta 10 päeva möödudes tingimusel, et on täielikult terve – st ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku. Tervenemise üle otsustab arst.
- Haigestunud töötaja peab ühendust võtma oma perearstiga, kes hindab COVID-19 võimalikkust sümptomite, epidemioloogilise seose või laboratoorse testimise alusel (laboratoorse testimise vajaduse üle otsustab perearst).
- Töötaja teavitab tööandjat, kas COVID-19 kahtlus leidis kinnitust.
- Kui töötaja on tööandjat COVID-19 diagnoosist informeerinud, peab tööandja muuseumi või näituseasutuse ruumid ja nendega seotud üldkasutatavad ruumid, kus positiivse diagnoosi saanud töötaja on viibinud, kõrvalistele isikutele kohe sulgema;
- Nimetatud ruumis tuleb kõiki pindu desinfitseerida minimaalselt 70% etanoolipõhise desinfitseerimisvahendiga või 0,1–1% naatriumhüpokloriidi lahusega. Terviseameti soovitusel puhastamiseks ja desinfitseerimiseks leiab [siit](#).
- Asjad, millega haigestunud töötaja on kokku puutunud, võib juhul, kui nende desinfitseerimine on keeruline või ei pruugi olla piisav, utiliseerida, hoiustades neid teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käidelda 72 tunni möödudes tavajäätmetena.
- Ruumid, kus haigestunud töötaja on viibinud, on lubatud kõrvalistele isikutele avada 48 tunni möödudes ruumide sulgemisest tingimusel, et ruumide nõuetekohasest desinfitseerimisest on möödunud vähemalt 6 tundi.
- Kui pindu ja ruume, mis võivad olla SARS-CoV-2 viirusega saastunud, pole võimalik kindlaks teha, tuleb asutus 72 tunniks sulgeda.
- COVID-19 diagnoosi kinnituse saamisel tuleb töökohal välja selgitada inimesed, kes haigestunud töötajaga sümptomaatilisel perioodil lähikontaktis* olid. Lähikontaktid peavad jääma 10 päevaks koju (loe erandite kohta siit: <https://www.terviseamet.ee/et/olen-lahikontaktne>) ning jälgima oma tervist. Ülejäänud töötajad võivad tööl käimist jätkata, kuid peaksid samuti oma tervist hoolikalt jälgima.
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos kinnitust ei leidnud, võivad teised töötajad tööd jätkata, kuid jälgima 10 päeva jooksul kindlasti oma tervist.

Juhendeid ja soovitusi leiab:

- [Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)
- [Veterinaar- ja Toiduameti soovitusel toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)
- [Tööinspektsiooni soovitusel tööandjale ja töötajale](#)
- [Infograafika](#)
- COVID tõendi plakatid eesti keeles: <https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/J6xgK4SFpenw3B6>
- COVID tõendi plakatid vene keeles: <https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/3fCWgc4TAtoDKLD>
- COVID tõendi plakatid inglise keeles: <https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/tqPi8greH4HWxsd>

Käsi tuleb pesta:

- enne töö alustamist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

***Lähikontakt* on:**

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt kätlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige eritistega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- COVID-19 haigega (ühes ruumis) koos viibimine vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel.

KKK:

K: Kas maski kandmine on kohustuslik?

V: Jah, kaitsemaski tuleb kanda ühistranspordis ning kõigis avalikes siseruumides (ka neis, kus on tervisetõendi kontrollimise nõue). Kaitsemaskina ei lähe enam arvesse sall, torusall, krae või muu ese, millega nägu kaetakse, mis ei ole selgelt disaini ja materjali poolest mõeldud kaitsemaskina kasutamiseks. Maskinõude täitmiseks ei loeta enam ka visiiri kandmist. Kaitsemaskiks peetakse tavamõistes nii meditsiinilist kaitsemaski kui ka muid hingamisteede kaitsevahendeid, näiteks isetehtud maski. Samuti arvestatakse maskinõue täidetuks respiraatori kandmisel.

Asutuse töötajatele kaitsemaski kandmise kohustus automaatselt ei laiene. Nende puhul tuleb lähtuda töökeskkonna riskianalüüsist ning teha isikukaitsevahendite valik töötaja riskirühma kuulumise ja töö eripära alusel.

Maski kandmise kohustus ei kehti alla 12-aastastele ja juhul, kui maski kandmine ei ole võimalik tervislikel põhjustel (selle kohta peab olema arstitõend, suulisest ütlusest enam ei piisa).

K: Millist maski kandma peab?

V: Maskide tüübid saab liigitada kolmeks¹:

1. Mittemeditsiinilised kaitsemaskid (nt kogukonnas kasutatavad kaitsemaskid) on isetehtud või kaubanduses saadaolevad kaitsemaskid. Enamasti on need valmistatud erinevatest tekstiilmaterjalidest (riidest) või muudest materjalidest. Mittemeditsiinilised maskid peavad vastama standardile CWA 17553:2020 või 237 CWA 17553:2020. Lisaks tuleks meeles pidada, et isetehtud mask peaks vastu pidama viis pesutsükli, minimaalse temperatuuriga 60°C. Samuti ei või mittemeditsiinilisel maskil olla sissehingamis- ja/või väljahingamisklappe.
2. Meditsiinilised kaitsemaskid on maskid, mis on mõeldud eelkõige selleks, et kaitsta patsienti meditsiinilise protseduuri ajal. Maskid vastavad ka Euroopa standardis EN 14683:2019 määratletud nõuetele.
3. Filtreerivad poolmaskid kaitsevad väliskeskkonnas leiduvate osakeste eest. Filtreerivaid poolmaske jaotatakse klassideks selle järgi, kui hästi need filtreerivad. FFP2 klass tähendab, et see filtreerib 95% osakesi, mille läbimõõt on 0,3 µm ehk 0,0003 millimeetrit või enam. FFP3 kaitseklassi mask filtreerib vähemalt 99% õhus leiduvatest osakestest.

Mittemeditsiiniliste maskide kasutamisel tuleks eelistada selliseid, mis vastavad standardile CWA 17553:2020 või 237 CWA 17553:2020. Mittemeditsiinilise maski puhul on oluline silmas pidada, et see ei ole sama efektiivne kui meditsiiniline mask ega takista samaväärselt viiruse levikut, küll aga võib koos teiste ennetavate meetmetega vähendada nakkusriski.

Meditsiinilist maski võib mittemeditsiinilise kaitsemaskiga asendada n-õ terve, COVID-19 riskirühma mittekuuluv inimene, kes ei hoolda ega ravi COVID-19 haigestunud.

Seejuures on oluline, et maski kasutatakse ja hooldatakse kasutusjuhendi järgi. Maskide kandmise juhised leiab [Terviseameti](#), [Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti](#) ja kriis.ee veebilehelt.

Asutuse töötajate isikukaitsevahendite valik tuleb teha töötaja riskirühma kuulumise ja töö eripära alusel.

¹ https://www.kriis.ee/sites/default/files/kriis.ee/Korraldused/sk_vvk305_muudatus_21.10.2021.pdf

K: Mida teha, kui külastaja ei kannu kaitsemaski?

V: Avalikus siseruumis (alates sinna sisenemisest) peab tegevuse eest vastutav isik tagama maskikandmise nõude täitmise. Seda on võimalik teha, kui suunata maski mittekanndvad isikud kaitsemaski ette panema või pakkuda maske tasuta või tasu eest kohapeal. Kui isik maski kanda ei soovi, on asutusel õigus teda tegevusse mitte lubada. Kui isik ikkagi keeldub maski kandmast või lahkumast, on tegevuse eest vastutaval isikul võimalik pöörduda järelevalvemenetluse algatamiseks Terviseameti poole, kes võib ülesannete täitmiseks kaasata Politsei- ja Piirivalveameti.

Kui isik väidab, et tal ei ole maski kandmine võimalik tervislikel põhjustel, on kontrollival isikul õigus paluda esitada asjakohane tõend. Siiski tuleks seda kasutada äärmusliku meetmena juhul, kui kaitsemaskide jagamine, tähelepanu juhtimine, ruumi mittelubamine või teenindamata jätmine vms soovitud tulemust ei anna. Eraldi tõendi vormi selleks ei ole, kuid tavaliselt neid tõendeid kergekäeliselt ei väljastata ning arst peab olema seda põhjust tervise seisukohast motiveerinud.

K: Kas muuseum tohib külastajatele laenutada rattaid ja kärusid?

V: Jah, kui neid desinfitseeritakse pärast iga kasutuskorda.

K: Kas on eritingimusi seoses muuseumile kuuluvate loomadega?

V: Praegu teadaolevalt lemmikloomad ega muud koduloomad COVID-19 viirusesse ei haigestu ning nakkust inimesele ei levita. Ettevaatlik tasub aga olla primaatide ja kaslastega. Kui muuseumil on n-õ vabapidamisel kass, siis paluda külastajatel teda mitte paitada. Käsi tuleks pärast loomadega kokkupuudet pesta alati, mitte ainult COVID-19 olukorras. Vt lisainfot [siit](#).

K: Kas muuseum tohib külastajatele pakkuda vankriga hobusõitu?

V: Jah, tohib. Vankris sagedasti puudutatavaid pindu tuleks desinfitseerida pärast iga kasutuskorda.

K: Kas sama rühma lasteaialapsed peavad järgima hajutatuse reeglit?

V: Valitsuse korralduse kohaselt ei pea hajutatuse reeglit järgima juhul, kui seda ei ole võimalik mõistlikult tagada. Lasteaialaste puhul ei ole see mõistlikult tagatav.

K: Kas laste sünnipäevaprogrammid on lubatud?

V: Jah. Tuleb järgida samu reegleid, mis haridusprogrammide puhul, **kus ei osale sama klassi lapsed.**

K: Hajutatuse nõue ei kehti perekondadele. Kas sama erandit saab kohaldada ka kontaktõppes lastele ja iga päev samas kontoris töötavatele kolleegidele? Näiteks kui asutus soovib siseruumides ekskursiooni 10 inimesele, siis kas võime seda neile teha ühes grupis?

V: Jah, võib. Samas võiks hajutatuse nõuet arvestada võimaluste piires kõigi gruppide puhul. Ruumi üldventilatsioon ei takista viiruse levikut lähikontaktide puhul.

K: Kas peotelkides kehtivad siseruumide või välistingimuste nõuded?

V: Telke välistingimuste alla ei arvestata. Kuna seal ei ole tagatud piisavat õhuvoolu, võib seal tekkida isegi nakkusohtlikum olukord, kui ventileeritud siseruumis. Vihma ja päikese eest kaitseks võib kasutada katuseid või varje. Väliürituse korraldaja tohib telki kasutada vaid enda tarbeks (nt paigutada sinna tehnikat vms), kuid külastajaid või osalejaid sinna lubada ei tohi. Sama reegel kehtib ka restoranide puhul. Terrassil või toitlustusalal võib olla katus, kuid kasutades näiteks telki või klaasseinu, mille tulemusel on söögiala küljed suletud, siis seda välistingimustes toitlustamisena ei mõisteta.

K: Kuidas mõõta ja parandada õhu kvaliteeti ruumis?

V: Õhu kvaliteeti ruumis on lihtne hinnata – selleks tuleb mõõta süsihappegaasi (CO₂) sisaldust. Kui selle tase on kõrge, viitab see halvale õhuvahetusele. Ruumidesse, kus ei ole hea sisekliima tagatud, soovivad teadlased paigaldada CO₂ andurid. Kui CO₂ näit tõuseb üle 1000 ppm, on vaja ruumi tuulutada. Õhukvaliteedi parandamise kõige kiirem ja odavam lahendus ongi tuulutamine.

K: Kas COVID-19 tõendeid peab kontrollima ka siis, kui muuseum rendib oma ruumid välja eraürituse pidamiseks?

V: Jah. Vabariigi Valitsuse 23.08.2021 korraldusega nr 305 lahendatakse erapidude korraldamine toitlustusasutustes ja muudes asukohtades, millele on kehtestatud piirangud. Edaspidi, kui korraldatakse erapidu või muu eraüritus muuseumi või näituseasutuse püsivas asukohas, on tõendite kontrollimine kohustuslik.

K: Milliseid reegleid peab järgima, kui külastaja soovib tulla ainult muuseumipoodi?

V: Kauplusi võib ilma COVID-19 tõenditeta külastada, kuid kanda tuleb kaitsemaski.

K: Kas muuseum võib näitusele lubada külastaja, kes võtab muuseumisse kaasa oma kiirtesti ja teeb selle kohapeal?

V: Ei, selline oma testiga tulemine ei ole lubatud. Külastaja peab esitama kas COVID-19 haiguse vastu vaksineerimise läbimist või nakkuse läbipõdemist tõendava COVID-tervisepassi või -tõendi.

12–17-aastaste (kaasa arvatud) puhul kehtib lisaks koroonaviiruse PCR- või antigeen-RT testi negatiivse tulemuse tõend, kuid selle peab olema teinud tervishoiuteenuse osutaja. Lisaks aktsepteeritakse üldapteegis tehtud antigeeni kiirtesti tulemust. Kiirtestimine koolis, kodus või asutuses kohapeal seda nõuet asendada ei tohi, **v.a juhul, kui tegemist on kooli organiseeritud õppekäiguga.**

K: Milliste erivajadustega inimesed ei pea esitama COVID-tõendit?

Erivajadustega inimesed ei ole COVID-tõendi esitamise kohustusest automaatselt vabastatud. Kui inimene **ei saa meditsiinilistel põhjustel vaktsineerida** ehk tal esineb vastunäidustus vaktsineerimisele (nt tal on anafülaksia ehk tugev allergiline reaktsioon mõnele vaktsiini koostisainele, varem esinenud kapillaaride lekked sündroom vms), on tegevustes osalemine võimalik pere- või raviva eriarsti väljastatud paberil **tõendi alusel**. Neil isikutel on tungivalt soovitatav tegevustes osalemisel kasutada nakkusohu vähendamiseks isikukaitsevahendeid, näiteks FFP2 või FFP3 respiraatorit.

Ilma selle arstitõendita ei ole asutustel õigus 18-aastaseid ja vanemaid erivajadustega külastajaid, kes ei ole vaktsineeritud või nakkust läbipõdenud, enda juurde lubada.

K: Kas klassiga muuseumitundi tulev õpetaja pääseb ka ilma tõendita muuseumisse?

V: Jah, kui õpetaja tööandja (st kool) on töötaja tööga seonduvaid riske hinnanud ja meetmeid maandanud.

Vabariigi Valitsuse (edaspidi VV) korralduse nr 305 punkti 14 alapunkti 5 kohaselt võib töötaja osaleda korralduses nimetatud tegevustes, kui tema tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed.

Töötaja VV korralduse kohaselt on isik, kellega on sõlmitud tööleping. Kui isikuga on sõlmitud mõni muu leping, näiteks töövõtuleping või käsundusleping, siis VV korralduses punkt 14 alapunktis 5 nimetatud erand isikule ei kohaldu ning ta peab esitama korralduses nimetatud tegevustel osalemiseks COVID tõendi.

Kui õpetaja on töölepingu alusel töösuhtes, kehtib õpetajale VV korralduses sätestatu erand vaid siis, kui kool on õpetaja tööga seonduvaid riske hinnanud ja meetmeid maandanud. Seejuures peab kool riskide hindamisel võtma arvesse õpetaja töö iseloomu ning sellest lähtuvalt rakendama asjakohaseid maandamismeetmeid. Näiteks on kooli riskianalüüsis ette nähtud, et kuna õpetaja käib õpilastega väljaspool kooli õppekäikudel (nt muuseumides, näitustel), on õpetajal kohustus kanda nendes kohtades olles kaitsemaski, mida peab vahetama vähemalt iga kahe tunni järel või et enne õppekäiku peab tegema kiirtesti.

Seega olukorras, kus õpetaja on vaktsineerimata, kuid töökeskkonna riskianalüüsis on riskid hinnatud ja vastavad meetmed rakendanud, võib õpetaja osaleda tegevustes, mis on nimetatud VV korralduse punktis 10.

Juhul, kui muuseumil tekib kahtlus, kas koolil on riskid hinnatud, on muuseumil õigus seda kooli/õpetaja käest küsida ning paluda vajaduse korral ka vastavate dokumentide esitamist. Kui õpetaja/kool neid dokumente ei esita või nähtub, et riskid ei ole hinnatud, on muuseumil õigus õpetajat ilma COVID tõendita muuseumi ruumidesse mitte lasta.

K: Kas distantsõppele klassid võivad tõendivabalt muuseumisse õppekäigule tulla?

V: See küsimus ei ole praegu õiguslikult reguleeritud, seega ei ole alust öelda, et õpilased ei võiks distantsõppe ajal osaleda huvihariduses või käia koos klassiga muuseumis õppekäigul. Tegelikult ei taga ka kontaktõppes osalemine seda, et kõik õpilased on testitud, sest tegemist on usaldusmeetmega, mitte VV korraldusega pandud kohustusega.